

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣ
ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΑΣ
ΕΠΙ ΤΗΙ ΕΙΣΟΔΩΙ ΑΥΤΩΝ**

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΤΗΝ 30ΗΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1966
ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑΝ ΤΕΛΕΤΩΝ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΥΠΟ

ΑΝΤ. Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΔΟΥ
ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

**ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
1966**

ΠΡΟΛΟΓΟΣ
ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΠΑΡΜΕΝΙΩΝΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥ

‘Η Ἀνωτάτη Σχολή Βιομηχανικῶν Σπουδῶν Θεσσαλονίκης, ἡ δποία διανύει ἥδη τὸ 9ον ἔτος τῆς λειτουργίας της, εἶναι τέκνον μὲν τῶν παραγωγικῶν τάξεων τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ἐκδήλωσις δὲ τῆς ἀνάγκης ἐκουγχρονισμοῦ τῆς ἔθνικῆς μας οἰκονομίας.

Εἶναι τέκνον τῶν παραγωγικῶν τάξεων τῆς Βορ. Ἑλλάδος διότι αὐταῖς εἶναι ἔκειναι αἱ δποῖαι συνέλαβον τὴν ἰδέαν τῆς ἰδρύσεως τῆς Σχολῆς, μὲ τὴν πολύτιμον δὲ συνδρομὴν πολλῶν προσωπικοτήτων τοῦ πνευματικοῦ καὶ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς χώρας, κατώρθωσαν νὰ πραγματοποιήσουν τὴν ἰδέαν ταύτην.

Ἐκ παραλλήλου, ἡ ἰδρυσις τῆς Σχολῆς εἶναι συνέπεια τῆς διαμορφωθείσης μεταπολεμικῶς νέας οἰκονομικῆς πραγματικότητος. Πράγματι, μετὰ τὸν πόλεμον διεπιστρόθη ἡ ἀδήριτος ἀνάγκη συνδέσεως τῆς ἐπιστήμης πρὸς τὴν πρακτικὴν οἰκονομικὴν ζωὴν καὶ ἡ χρησιμοποίησις τῶν διδαγμάτων τῆς πρώτης κατὰ τὴν ἀσκησιν οἰκονομικῆς δραστηριότητος.

Ως τοιοῦτον δημιουργημα, ὃς ἀληθὲς ἀπόκτημα καὶ ὃς προσφιλές αὐτῶν τέκνον είδον καὶ βλέπον αἱ παραγωγικαὶ τάξεις τῆς Βορείου Ἑλλάδος τὴν Σχολὴν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, ἡ δποία ἰδρύθη ὡς Ἀνωτέρα, λειτουργεῖ δὲ ἥδη ὡς Ἀνωτάτη καὶ ἴστριμος πρὸς τὰ λοιπὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα τῆς χώρας μας.

Εἶναι εὐτύχημα, δτι τὴν Σχολὴν ταύτην ἐδέχθησαν νὰ πλαισιώσουν κατὰ τὰ πρῶτα αὐτῆς βήματα καὶ νὰ ἀναλάβουν τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου διαπρεπεῖς Καθηγηταὶ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ ἄλλοι ἐκλεκτοὶ ἐπιστήμονες, οἵτως ὅστε νὰ εἶναι εὐθὺς ἄμα τῇ ἐνάρξει τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς ὑψηλὴ ἡ στάθμη τῆς παρεχομένης ἐν αὐτῇ ἐκπαιδεύσεως καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀρτίᾳ ἡ κατάρτισις τῶν σπουδαστῶν τῆς.

Ἐκεῖνο τὸ δποῖον χαρακτηρίζει κυρίως τὴν Σχολὴν μας καὶ διὰ τὸ δποῖον δικαιούμεθα πάντες, διοικοῦντες, διδάσκοντες καὶ σπουδασταὶ νὰ ὑπερηφανεύωμεθα, εἶναι τὸ είδος τῶν ἐν αὐτῇ διδασκομένων μαθημάτων. Πράγματι, εἰς τὴν Σχολὴν μας διδάσκονται μαθήματα, τὰ δποῖα ἀνταποκρίνονται ἀπολύτως εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς συγχρόνου οἰκονομικῆς ζωῆς, ὃς συμβαίνει εἰς δλας τὰς ἀνωτάτας οἰκονομικὰς σχολὰς τῶν χωρῶν τῆς δύσεως. Συνεπειὰ τούτου, οἱ πτυχιοῦχοι τῆς Σχολῆς μας εἶναι συγχρονισμένοι ἐπιστήμονες, ὡς τούτο προκύπτει ἐκ τῆς ἐπιτυχίας αὐτῶν εἰς τοὺς ἐκάστοτε προκηρυσσομένους διαγωνισμοὺς πρὸς κατάληψιν διαφόρων θέσεων.

Θὰ ἔπειτεν ἰδιαιτέρως νὰ ὑπογραμμισθῇ, δτι ἡ Σχολή μας δὲν περιορίζεται εἰς τὴν θεωρητικὴν ἀπὸ καθέδρας διδασκαλίαν, ἀλλὰ ἀποβλέπει ἐκ παραλλήλου εἰς τὴν πρακτικὴν ἀσκησιν καὶ ἐξειδίκευσιν τῶν σπουδαστῶν τῆς,

καταρτίζουσα οὕτω στελέχη, τὰ δποῖα δύνανται νὰ συμβάλουν οὐσιωδῶς εἰς τὴν δρθολογικὴν δργάνωσιν τῶν ἐλληνικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ εἰς τὴν προσαρμογὴν αὐτῶν εἰς τὰς συνθήκας τῆς συγχρόνου οἰκονομίας. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, ἡ Σχολή μας ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν της τὸν κατάλληλον τεχνικὸν ἔξοπλισμόν, δ ὅποιος συνεχᾶς βελτιοῦται.

Βεβαίως, παρὰ τὰς συντελεσθείσας προόδους, ἡ Σχολή μας ἀντιμετωπίζει ἀκόμη σοβαρὰ προβλήματα. Θέματα λίαν ζωτικά, ὡς ἡ ἀπόκτησις ἰδίου οἰκήματος, ἡ πλήρωσις τῶν κενῶν ἑδρῶν κ. ἄ. δὲν ἔχουν εἰσέτι ρυθμισθῆ. Ἐλπίζομεν δμως βασίμως, δτι τὸ κρατικὸν ἐνδιαφέρον τὸ δποῖον ἐπεδείχθη μέχρι τοῦδε ἔναντι τῆς Σχολῆς μας, θὰ διατηρηθῇ ἀμείωτον καὶ θὰ ἐκδηλωθῇ διὰ τῆς καταλλήλου ὑλικῆς ἐνισχύσεώς της.

Κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν, καθ' ᾧν ἀφ' ἐνδεῖ μὲν ἐօρτάζεται ἡ μνήμη τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ὡς καὶ ἔξοχὴν διανοούμενων Ἀγίων τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Θρησκείας, ἀφ' ἐτέρου δὲ γίνεται ἡ εἰσδοχὴ τῶν νέων σπουδαστῶν εἰς τὴν Σχολήν μας, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Διοικήσεως ἐπιθυμῶ:

— Νὰ εὐχηθῶ εἰς τοὺς νέους φοιτητὰς καλὴν σταδιοδρομίαν εἰς τὴν Σχολὴν καὶ πᾶσαν προκοπήν εἰς τὰς σπουδάς των.

— Νὰ συστήσω εἰς τοὺς παλαιοτέρους φοιτητὰς τόνωσιν τοῦ ζήλου των πρὸς καλυτέραν κατάρτισίν των, εἰς τρόπον ὅστε καὶ εἰς ἑαυτοὺς νὰ ἀποθοῦν χρησιμώτεροι καὶ τὴν προσπάθειαν τῆς Σχολῆς νὰ δικαιώσουν.

— Νὰ ἀπευθύνω χαιρετισμὸν πρὸς ὅλους τοὺς ἐν τῇ Σχολῇ μοχθοῦντας, εἴτε ἀνήκουν εἰς τὸ διδακτικὸν — ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, εἴτε εἰς τὸ Διοικητικὸν τοιοῦτον.

— Τέλος νὰ διαθεβαιώσω, δτι αἱ παραγωγικαὶ τάξεις τῆς Βορείου Ἑλλάδος, αἱ δποῖαι θεωροῦν τὴν Σχολὴν ὡς σάρκα ἐκ τῆς σαρκὸς των, δὲν θὰ παύσουν νὰ τὴν περιβάλλουν μὲ ἐκτίμησιν, στοργὴν καὶ ἀγάπην καὶ νὰ ἀποβλέπουν μὲ ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτήν.

Ἡ χώρα μας διέρχεται κρίσιμον φάσιν τοῦ οἰκονομικοῦ της βίου, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δτι αὕτη δφείλει ἐντὸς συντόμου χρονικοῦ διαστήματος νὰ ἀνέλθῃ εἰς ὑψηλὸν ἐπίπεδον ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Ἐκ τῆς ἐπιτυχίας μας εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς ταχείας ἀναπτύξεως θὰ κριθῇ ἐάν μελλοντικῶς θὰ εἴμεθα ἐλευθέρα χώρα, Ισότιμος πρὸς τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς χώρας, ἡ θὰ περιορισθῶμεν εἰς τὸν φύλον τοῦ οὐραγοῦ καὶ τοῦ θεατοῦ τῆς εἰς τὰς χώρας ταύτας συντελουμένης προόδου.

Καλούμεθα λοιπὸν νὰ ἐκσυγχρονισθῶμεν διὰ νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἀνταγωνισθῶμεν τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς E.O.K. καὶ ὅλων τῶν ὅλλων προηγμένων χωρῶν τοῦ κόσμου. Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ τοῦτο αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς χώρας μας ἔχουν ἀνάγκην προσωπικοῦ μορφωμένου καὶ ἀρτίως συγκεκριμένου,

προσωπικοῦ τὸ δποῖον θὰ ἔμφυσθῃ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις μας νέαν πνοήν καὶ θὰ μεταφέρῃ εἰς αὐτὰς τὰς συγχρόνους ἀντιλήψεις τῆς ἐπιστημονικῆς δργανώσεως τῶν ἐπιχειρήσεων, τέλος προσωπικοῦ, τὸ δποῖον θὰ συμβάλῃ εἰς πλήρη ἀναδιοργάνωσιν τῶν ἐπιχειρήσεων ἐξ ἀπόψεως μεθόδων, συστημάτων καὶ τεχνικῆς. Εἰς τὸ στάδιον ἀκριβῶς τοῦτο φρονῶ δτι ἡ Σχολή μας δύναται καὶ δφεύλει πολλὰ νὰ προσφέρῃ. Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ δμως τοῦτο στενωτάτη πρέπει νὰ είναι ἡ συνεργασία μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν παραγωγικῶν τάξεων.

Εἶμαι ίδιαιτέρως εὐτυχής διότι ὑπὸ τὴν διπλῆν ίδιωτητα τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Συμβούλου τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Θεσσαλονίκης εἴμαι εἰς θέσιν νὰ διαπιστώσω δτι ὑπάρχει καὶ κατανόησις καὶ καλὴ διάθεσις πρὸς συνεργασίαν τόσον ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς Σχολῆς δσον καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν παραγωγικῶν τάξεων. Τπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς νομίζω δτι δικαιούμεθα νὰ εμεθα αἰσιόδοξοι ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς προσπαθείας μας πρὸς ταχεῖαν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν. Εὐελπιστοῦμεν ἀλλὰ καὶ προσπαθοῦμεν νὰ δπλισθῶμεν μὲ τὰ ἐφόδια, τὰ δποῖα θὰ συντελέσουν ὥστε δ ἀρξάμενος ἀγὼν τῆς ταχείας οἰκονομικῆς προσόδου νὰ ἀποθῇ νικηφόρος.

Εἰς τὴν στρατιὰν τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ὁραίας αὐτῆς, καθαρῶς ἔθνικῆς προσπαθείας προστίθεσθε καὶ σεῖς οἱ νέοι σπουδασταὶ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν Θεσσαλονίκης. Πιστεύω ἀκραδάντως δτι δὲν θὰ διαφεύσητε τὰς ἐλπίδας, τὰς δποίας στηρίζομεν εἰς σᾶς.

Μὲ τὰ αἰσθήματα ταῦτα χαιρετίζω τὴν εἰσδοχήν σας εἰς τὴν Σχολήν, εὔχόμενος καὶ πάλιν καλὴν σταδιοδρομίαν.

X A I P E T I S M O S
ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΥ Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΔΟΥ

‘Η τελετή τῆς εἰσδοχῆς τῶν φοιτητῶν, ἦτοι τῆς ὑποδοχῆς ὑφ’ δλοκλήρου τῆς Σχολῆς, τῶν ἐκάστοτε νεοεισερχομένων εἰς αὐτὴν φοιτητῶν, ἀποτελεῖ παράδοσιν διὰ τὰ ‘Ανώτατα Ἐπαιδευτικὰ ‘Ιδρύματα τῆς χώρας μας. Κατὰ τὴν τελετὴν αὐτὴν οἱ νέοι σπουδασταὶ δίδουν τὸν δρόκον τοῦ φοιτητοῦ, προθαίνουν δηλαδὴ εἰς τὴν πλέον ἐπίσημον ὑπόσχεσιν, διτὶ θὰ τηρήσουν τοὺς νόμους καὶ τὰς ἀποφάσεις τῶν ‘Ακαδημαϊκῶν ‘Αρχῶν καὶ θὰ συμπεριφερθοῦν κατὰ τρόπον, διποίος ἀρμόζει εἰς ἀκαδημαϊκοὺς πολίτας. ‘Ακολουθεῖ δὲ λεγομένη χειραψία, κατὰ τὴν δποίαν δὲ Κοσμήτωρ χαιρετίζει τοὺς νέους φοιτητὰς τῆς Σχολῆς, ἐπικυροῦται δὲ τοιουτορόπτως σιωπηρὰ συμφωνία ἀποδοχῆς τῶν γραπτῶν καὶ ἀγράφων νόμων καὶ ἀρχῶν, τῶν διεπόντων τὰς σχέσεις διδασκόντων καὶ διδασκομένων. Εἰδικάτερον δὲ Κοσμήτωρ καὶ οἱ καθηγηταί, τοὺς δποίους οὗτος ἐκπροσωπεῖ, ὑπόσχονται νὰ μεταδώσουν εἰς τοὺς μαθητάς των χρησίμους γνώσεις, νὰ ἐνισχύσουν τὴν ἀγάπην των πρὸς τὴν μάθησιν καὶ τὴν ἔρευναν, τέλος νὰ χρησιμεύσουν ὡς ὑπόδειγμα ἀφοσιώσεως εἰς τὸ καθῆκον των ἔναντι τῆς Σχολῆς, ἔναντι τῆς Πολιτείας καὶ ἔναντι τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας. Οἱ φοιτηταὶ ὑπόσχονται νὰ ἀφοσιωθοῦν εἰς τὸ ἔργον των, νὰ ἀνταποκριθοῦν πρὸς διὰ τὰς ἔναντι τῆς Σχολῆς ὑποχρεώσεις των, νὰ περατώσουν κανονικῶς τὰς σπουδάς των καὶ νὰ γίνουν καλοὶ ἐπιστήμονες καὶ καλοὶ πολῖται, διὰ νὰ εἰναι εἰς θέσιν νὰ προσφέρουν εἰς τὴν Κοινωνίαν, διποία εἰς τόσας θυσίας ὑποβάλλεται χάριν τῆς μορφώσεώς των, διτὶ δὲ λεγομένη Κοινωνία δικαιοῦται νὰ ἀναμένῃ ἀπὸ αὐτούς.

‘Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰ προηγουμένως ἐκτεθέντα, ἐπεκράτησεν δπως κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ὑποδοχῆς τῶν φοιτητῶν δὲ Κοσμήτωρ τῆς Σχολῆς διατυπώνη παραινέσεις πρὸς τοὺς νέους φοιτητάς. Συμμορφούμενος πρὸς τὸ ἔθιμον τοῦτο, ἀπευθύνομαι ἥδη εἰδικῶς πρὸς σᾶς, ἀγαπητοὶ φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι, διὰ νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω τὰ νέα σας καθήκοντα. Βεβαίως συμβουλάς σᾶς παρέσχον τόσον οἱ γονεῖς σας, δσον καὶ οἱ διδάσκαλοί σας εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον καὶ οἱ καθηγηταὶ σας εἰς τὸ Γυμνάσιον. ‘Αφ’ ἦς δμως ἐνεγράφητε εἰς τὴν Σχολήν μας, μετεβλήθησαν οὐσιωδῶς αἱ συνθῆκαι τῆς ζωῆς σας. Αἱ ἀνάγκαι σας, τὰ καθήκοντά σας, διποίος τῆς ἐν γένει διαβιώσεώς σας διαφέρουν ἥδη ωικῶς, θὰ κληθῆτε δὲ νὰ ἐπιλύσετε νέα προσβλήματα, ἀσχετα πρὸς ἐκεῖνα τὰ δποία εἴχετε συνηθίσει νὰ ἀντιμετωπίζετε. ‘Τπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς ἐπιβάλλεται νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχήν σας ἐπὶ ὧδισμένων πτυχῶν τῆς νέας ζωῆς σας, διὰ νὰ σᾶς βοηθήσω νὰ ὑπεροπηδήσετε τὰς δυσχερείας καὶ τὰ ἔμποδια, πρὸ τῶν δποίων ἐπανειλημμένως θὰ εὑρεθῆτε, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ συντελέσω, ὅστε δὲ λεγομένη σας νὰ πραγματοποιῆται ταχέως καὶ ἀσφαλῶς.

'Η πρώτη καὶ σπουδαιοτέρα παραίνεσις, εἰς τὴν δποίαν θὰ ἔπειτε νὰ προβῶ, ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παρακολουθήτε ἀνελλιπῶς τὰ μαθήματά σας, ἵδιως εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐργάζεσθε συστηματικῶς. Ἐν θέλετε νὰ γίνετε καλοὶ οἰκονομολόγοι, ἐργασθῆτε μὲν ζῆλον, ἀφοσίωσιν καὶ σοβαρότητα. Ἀφιερώσατε ὅλας τὰς δυνάμεις σας εἰς τὴν μελέτην τῶν προβλημάτων, τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐπιστήμην. Εἰς τὴν κατωτέραν καὶ εἰς τὴν μέσην ἐκπαίδευσιν χρησιμοποιεῖται συνήθως δ φόδος τῆς τιμωρίας, διὰ νὰ ἀναγκασθοῦν οἱ μαθηταὶ νὰ μελετήσουν τὰ μαθήματά των καὶ νὰ προετοιμασθοῦν διὰ τὰς ἔξετάσεις των. Εἰς τὴν ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν δὲν γίνεται κατὰ κανόνα προσφυγὴ εἰς τὸν φόδον τῆς τιμωρίας. Διότι ὑποτίθεται, δτι οἱ φοιτηταὶ εἶναι πλέον ὥριμοι ἀνθρώποι καὶ δύνανται νὰ κατανοήσουν τὴν σημασίαν τῆς ἀλοκληρωμένης ἐπιστημονικῆς καταρτίσεως. Ἐξ ἄλλου ἡ μεταξὺ τῶν φοιτητῶν ἀναπτυσσομένη ἀμύλλα δὲν φαίνεται νὰ εἶναι ὁ πλέον ἐνδεδειγμένος τρόπος τονώσεως τοῦ ζήλου αὐτῶν διότι ἐνίστε προκαλεῖ ἀφ' ἐνὸς μὲν τὴν οἰχον καὶ τὴν ἔπαρσιν τῶν πρωτεύοντων φοιτητῶν, ἀφ' ἐτέρου δὲ τὸν φθόνον τῶν λοιπῶν συναδέλφων των. Διὰ τοῦτο σᾶς συνιστῶ θεριμᾶς νὰ ἀφοσιωθῆτε εἰς τὴν μελέτην τῆς ἐπιστήμης, τὴν δποίαν ἔξελέξατε, δχι ἀπλῶς διὰ νὰ πρωτεύσητε, ἄλλὰ διὰ νὰ αἰσθανθῆτε τὴν χαρὰν τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἐπιτυχίας, ἡ δποία στεφανώνει κάθε δημιουργικὴν προσπάθειαν. Διὰ νὰ αἰσθανθῆτε δμως τὴν χαρὰν τῆς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας πρέπει νὰ ἀγαπήσετε τὸν ἐπιστημονικὸν κλάδον, μὲν τὸν δποίον θὰ ἀσχοληθῆτε, καὶ διὰ νὰ τὸν ἀγαπήσετε πρέπει νὰ κατανοήσετε τὴν χρησιμότητά του καὶ τὸν ρόλον, τὸν δποίον θὰ διαδραματίσετε σεῖς δις εἰδικοὶ ἐπιστήμονες, δταν καταστῆτε πτυχιοῦχοι τῆς Σχολῆς καὶ ἀναλάβετε τὴν εὐθύνην τῆς καλῆς λειτουργίας ἐνὸς τομέως τῆς δραστηριότητος ὧρισμένης ἐπιχειρήσεως ἡ ὠρισμένης δημοσίας ὑπηρεσίας. Ἀγαπήσατε λοιπὸν τὴν οἰκονομικὴν ἐπιστήμην μὲ δῆλην τὴν δύναμιν τῆς νεανικῆς σας ψυχῆς, ἀφιερώσατε διὰ τὴν σπουδὴν τῆς δλας σας τὰς δυνάμεις. Προσπαθήσατε νὰ κατανοήσετε τὸν μηχανισμὸν τοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος, τὸν μυστηριώδη, διὰ τοὺς μὴ εἰδικούς, τρόπον κατὰ τὸν δποίον τὸ σύστημα τοῦτο λειτουργεῖ, μελετήσατε τὸν τρόπον κατὰ τὸν δποίον δργανοῦται, λειτουργεῖ καὶ ἔξελίσσεται μία ἐπιχειρησίς ἡ μία ἐκμετάλλευσις. Ἀναλογισθῆτε τὴν σημασίαν, τὴν δποίαν ἔχουν οἱ γνώσεις ποὺ θὰ ἀποκτήσετε κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν σπουδῶν σας εἰς τὴν Σχολήν μας. "Οταν ἀποφοιτήσετε ἀπὸ τὴν Σχολὴν καὶ καταστῆτε ἀνώτεροι κρατικοὶ λειτουργοὶ ἡ ἀνώτερα στελέχη βιομηχανικῶν καὶ ἄλλων ἐπιχειρήσεων, αἱ γνώσεις αὐταὶ θὰ σᾶς ἐπιτρέψουν νὰ δίδετε δρθὰς λύσεις εἰς προβλήματα, ἔχοντα ζωτικὴν σημασίαν διὰ τὴν κρατικὴν διοίκησιν ἡ διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις, ἔμμεσως δὲ θίγοντα ζωτικὰ συμφέροντα ἐκατοντάδων ἡ καὶ χιλιάδων συμπατριωτῶν σας. Ἀπὸ σᾶς καὶ ἀπὸ τοὺς συναδέλφους σας τῶν ὄλλων συγγενῶν ἀνωτάτων σχολῶν ἀναμένει ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία νὰ ἀνανεώσετε τὸν κρατικὸν

μηχανισμόν, νὰ καταστῆτε πρωτοπόρα στελέχη τῶν ἐπιχειρήσεών μας, νὰ ἔμφυσήσετε νέαν πνοὴν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τῆς Χώρας καὶ νὰ συμβάλετε εἰς τὴν ταχεῖαν ἀνάπτυξιν τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας, η δποία ἀνάπτυξις ἀποτελεῖ τὴν μεγάλην ὑδεαν τῆς μεταπολεμικῆς Ἑλλάδος.

’Αλλ’ ή ἐπιστημονική ἐργασία δὲν εἶναι μόνον πηγὴ χαρᾶς. Εἶναι συγχρόνως η δύναμις ἔκεινη, η δποία θὰ σᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἀνεχείας, θὰ σᾶς καταστήσῃ οἰκονομικῶς ἀνεξαρτήτους. Δι’ ἔκεινους ἔξ οὐράνων, τῶν δποίων οἱ γονεῖς δὲν εἶναι ἀρκετὰ εὔποροι, ὅστε νὰ ἔξασφαλίσουν εἰς αὐτὸὺς ζωὴν ἄνετον καὶ ἀπηλλαγμένην τῶν καθημερινῶν φροντίδων, δ μόνος τρόπος ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος τῆς οἰκονομικῆς τῶν ἀνεξαρτησίας εἶναι νὰ καταστοῦν ἀξιόλογοι ἐπιστήμονες, εἰς τρόπον ὅστε τὸ κράτος, οἱ δραγανισμοὶ καὶ οἱ ιδιωται νὰ ἔχουν ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν των. ’Αλλ’ ἐπιστήμων γίνεται τις μόνον διὰ τῆς ἐργασίας. Συνεπῶς πρέπει σεῖς οἱ νέοι νὰ γνωρίζετε, δτι μόνον διὰ τῆς συστηματικῆς ἐργασίας θὰ ἀποκτήσετε τὴν οἰκονομικήν σας ἀνεξαρτησίαν. Θὰ ἀποκτήσετε δμας συγχρόνως καὶ κάτι ὅλλο: τὴν συναίσθησιν δτι ἀνέρχεσθε τὴν κλίμακα τῆς κοινωνικῆς ιεραρχίας, δτι η κοινωνία σᾶς περιβάλλει μὲ ἐκτίμησην καὶ σεβασμόν, τόσον μεγαλύτερον δσον μεγαλυτέρα εἶναι η ἀξία, τὴν δποίαν ἀποκτᾶτε διὰ τῆς ἐργασίας, καὶ δσον σπουδαιότεραι εἶναι οἱ ὑπηρεσίαι, τὰς δποίας προσφέρετε εἰς τὴν κοινωνίαν. Ποῖος δὲν ἀντιλαμβάνεται ηδη πόσον εἶναι πολύτιμα τὰ ἀγαθά, ὑλικὰ καὶ ἄυλα, τὰ δποία δύναται νὰ ἀποκτήσῃ διὰ τῆς ἐργασίας; «Μοχθεῖν ἀ ν ἀ γ η τοὺς θέλοντας εύτυχεῖν» ἔλεγεν δ Εὐριπίδης.

’Αλλ’ ή ἐργασία, εἰς τὴν δποίαν ἀναφέρομαι, δὲν εἶναι η πρόχειρος, η ἀσυστηματοποίητος ἐργασία. Εἶναι η δημιουργική, η ἀποδοτική ἐργασία. Πράγματι, δὲν ἔχει σημασίαν δ χρόνος, τὸν δποίον δ σπουδαστής διαθέτει πρός μελέτην, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ὑπὸ αὐτοῦ καταβαλλομένων προσπαθειῶν. Δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται δτι ἔργαζεται δ σπουδαστής, δταν εὑρίσκεται εἰς τὸ δωμάτιόν του, σκυμμένος ἐπάνω εἰς τὰ βιβλία του, ἀφήνει δμας, τὴν μὲν φαντασίαν του νὰ πλανᾶται ἀσφίστως, τὸν δὲ χρόνον νὰ παρέρχεται ἀσκόπως. ’Ατυχῶς οἱ νέοι δὲν ἔχουν ἐπίγνωσιν πόσον πολύτιμος εἶναι δ χρόνος γενικῶς καὶ πόσον περιωρισμένος εἶναι δ χρόνος ἐργασίας εἰδικώτερον. ’Η σημερινὴ ζωὴ κατέστη πολύπλοκος καὶ ἀγχώδης, αἱ δὲ ἀνθρώπιναι ἀνάγκαι εἶναι τόσον πολλαὶ καὶ ποικιλαὶ, ὅστε διὰ τὴν ἴκανοποίησίν των νὰ ἀπαιτῆται πολὺς χρόνος. ’Ενεκα τούτου δ χρόνος δημιουργικῆς ἐργασίας περιορίζεται συνεχῶς. Καὶ δμας κατὰ τὸν ὑπολειπόμενον αὐτὸν ἐλάχιστον χρόνον δημιουργικῆς ἐργασίας δ ἀνθρώπως δύναται νὰ πραγματοποιήσῃ ἀξιόλογον ἔργον. ’Αρκεῖ νὰ φείδεται τοῦ χρόνου. ’Η ἔξοικονόμησις χρόνου εἶναι προϋπόθεσις τῆς ἐπιτυχίας τόσον εἰς τὰς σπουδάς, δσον καὶ εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν καὶ τὴν ἐν γένει ζωὴν. ’Αξιοποιήσατε λοιπὸν τὸν χρόνον σας κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον. ’Αν δὲν ἀφήσετε τὰ λεπτὰ τῆς

ώρας νὰ παρέρχωνται ἀχρησιμοποίητα, ἀν δργανώσετε τὴν ἐργασίαν σας, θὰ διαπιστώσετε, δτι, δχι μόνον πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις σας ἔναντι τῆς Σχολῆς θὰ εἰσθε εἰς θέσιν νὰ ἀνταποκριθῆτε, ἀλλὰ καὶ τὰς κοινωνικάς σας ὑποχρεώσεις δὲν θὰ παραμελήσετε, ἀκόμη καὶ διὰ τὴν ψυχαγωγίαν σας θὰ ἔχετε ἀρκετὸν χρόνον. Ταῦτα δμας προϋποθέτουν δτι δ χρόνος ἐργασίας θὰ είναι χρόνος ἐντόνου καὶ συστηματικῶς ὠργανωμένης ἐργασίας. Θὰ πρέπει νὰ σκεφθῆτε ἐκ τῶν προτέρων τὶ θὰ μελετήσετε καὶ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἐργασθῆτε. Κατὰ τὰς ὥρας δὲ τῆς ἐργασίας σας, κατὰ τὸν ἵερον χρόνον τῆς μελέτης σας, θὰ πρέπει νὰ ἀπομακρύνετε κάθε ἄλλην σκέψιν, νὰ ἀφοσιωθῆτε εἰς τὴν μελέτην μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ μὲ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ ἀφομοιώσετε πλήρως τὴν ὅλην ποὺ μελετᾶτε. Ἐκ παραλλήλου θὰ πρέπει νὰ ἀποδώσετε σημασίαν εἰς δρισμένας λεπτομερείας, ἀναφερομένας εἰς τὴν ἐργασίαν σας, αἱ δποῖαι λεπτομέρειαι δὲν είναι ἀσήμαντοι: εἰδικώτερον θὰ πρέπει νὰ φροντίσετε νὰ εἰσθε ἡρεμοι, νὰ μὴ βιάζεσθε, νὰ μὴ ἐκνευρίζεσθε. Τέλος θὰ πρέπει νὰ ἐργάζεσθε μὲ πίστιν εἰς τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς ἐργασίας καὶ μὲ τὴν πεποίθησιν δτι ἡ ἐπιμονὴ καὶ ὑπομονὴ είναι παράγοντες, οἱ δποῖοι θὰ σᾶς δδηγήσουν ἀσφαλῶς εἰς τὸ τέρμα τῶν προσπαθεῶν σας. Πόσον ἀποτελεσματικὴ είναι ἡ ἐργασία, δταν γίνεται ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς, θὰ σᾶς πείσῃ ἡ μελέτη τῆς βιογραφίας πολλῶν μεγάλων ἀνδρῶν. Ὁ Γάλλος φιλόσοφος καὶ μαθηματικὸς René Descartes, δ γνωστὸς Καρτέσιος, ἐθεώρει δτι αἱ πνευματικαὶ του ἴκανότητες δὲν ἦσαν ἀνώτεραι τῶν ἴκανοτήτων ἐνὸς συνήθους ἀνθρώπου. «Ἐπανειλημένως ηὐχήθην» ἔλεγε «νὰ είχον τὴν σκέψιν τόσον ταχεῖαν, τὴν φαντασίαν τόσον διαυγῆ καὶ τὴν μνήμην τόσον ἰσχυρὰν δσον είχον δρισμένοι φίλοι μου». Τὰς ἀνακαλύψεις του δ Καρτέσιος ἀπέδιδεν ἀπλῶς εἰς τὴν ὑπὸ αὐτοῦ ἐφαρμοζομένην καλὴν μέθοδον ἐργασίας. Οἱ γνωρίζοντες δμας αὐτὸν προσέθετον, δτι οὗτος διεκρίνετο διὰ τὴν ἀξιοθαύμαστον θέλησίν του, ὑποστηριζομένην ἀπὸ φλογερὸν ἐνθουσιασμόν, μὲ τὸν δποῖον οὗτος ἀνεζήτει τὴν ἀλήθειαν. Ἐξ ἄλλου δ γνωστὸς Ἄγγλος φιλόσοφος Herbert Spencer, είχεν ἀξιοθρήνητον ὑγείαν. Δὲν ἡδύνατο νὰ διατηρῇ τεταμένην τὴν προσοχήν του ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα. Τὸ νευρικὸν του σύστημα ἔκουραζετο ταχέως. Ἐπειτα ἀπὸ ἐργασίαν τριῶν ὡρῶν ἦτο ἀδύνατον εἰς τὸν Spencer νὰ διαβάσῃ ἀκόμη καὶ ἐν διήγημα. Παρὰ ταῦτα, συγκεντρώνων τὰς δυνάμεις του καὶ ἀφιερώνων αὐτὰς ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐργασίαν, δ Spencer κατώρθωσε νὰ συγγράψῃ καὶ νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα μνημειῶδες ἔργον. Ὁ γνωστὸς Γάλλος μυθιστοριγράφος Aimé Liouville Ζολὰ δὲν εἰργάζετο ἐπὶ περισσοτέρας τῶν τριῶν ὡρῶν ἡμερησίως. Κατέβαλλεν δμας ὅλως ἀσυνήθη προσπάθειαν κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας, μετὰ τὴν δποίαν ἦτο τόσον κατάκοπος, ὕστε, βλέπων τοὺς φίλους του εἰς τὸν δρόμον, δὲν ἀνεγνώριζεν αὐτούς. Ἡ μνήμη του ἦτο μετρία. Εἰς τὴν Ἐταιρίαν τῶν Γραμμάτων, τῆς δποίας ἦτο Πρόδεδρος, ἔχοειάσθη τρεῖς μῆνας διὰ νὰ μάθῃ

τὰ δνόματα τῶν 24 μελῶν της. Παρὰ ταῦτα δὲ Ζολὰ ὑπῆρξεν εἰς ἐκ τῶν παραγωγικωτέρων συγγραφέων τῆς Γαλλίας.

Τὸ παράδειγμα καὶ ἄλλων μεγάλων ἀνδρῶν εἶναι διδακτικόν. Ἡ μελέτη τῆς ζωῆς των μᾶς διδάσκει, δτι πρέπει νὰ δργανώμωμεν τὴν ἔργασίαν μας κατὰ τρόπον συστηματικόν, νὰ ἀντιμετωπίζωμεν αὐτὴν μὲ θάρρος καὶ ἀποφασιστικότητα, κατὰ δὲ τὰς ὅρας τῆς ἔργασίας νὰ ἀφοσιούμεθα δλοψύχως εἰς αὐτήν. Νὰ ἔχωμεν πίστιν εἰς τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς ἔργασίας καὶ νὰ μὴ λησμονῶμεν, δτι ἡ ἐπιστημονικὴ ἔργασία δμοιάζει μὲ τὴν περιποίησιν τῶν δπωροφόρων δένδρων, τὰ δποῖα ἀναπτύσσονται μὲ μεγάλην δραδύτητα, ἐνηλικιούμενα δμως δίδουν ἀφθόνους καὶ εὐχύμους καρπούς.

Αἱ ἀνωτέρω σκέψεις μοῦ ἐπιτρέπουν νὰ διατυπώσω δρισμένας ἀπόψεις, ἀναφερομένας εἰδικῶς εἰς τὸν ἔργαζομένους φοιτητάς. Πολλοὶ ἔξ ὑμῶν, στερούμενοι ἴδιων πόρων ζωῆς, εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἔργαζωνται διὰ νὰ συντηρήσουν ἑαυτούς, ἐνδεχομένως καὶ μέλη τῆς οἰκογενείας των. Οἱ ἔργαζομένοι φοιτηταὶ ἀποθαρρύνονται συνήθως, ἀναλογιζόμενοι πόσον τυχηροὶ εἶναι οἱ περισσότεροι συμφοιτηταὶ των, οἱ δποῖοι ἔχοντας τὴν εὐχέρειαν νὰ παρακολουθοῦν τὰ μαθήματά των, νὰ μελετοῦν μὲ ἄνεσιν τὰ οἰκεῖα συγγράμματα καὶ νὰ διαθέτουν τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον προπαρασκευῆς διὰ τὰς ἔξετάσεις των. Βεβαίως ἡ πατάστασις τῶν φοιτητῶν, τῶν μὴ βεβαρημένων μὲ οἰκογενειακὰς ἢ ἄλλας ὑποχρεώσεις καὶ ἀνεξαρτήτων οἰκονομικῶς, εἶναι πλεονεκτική. 'Ἄλλ' ἂς ἔχουν ὑπ' ὅψει οἱ ἔργαζομένοι σπουδασταὶ, δτι ἡ οἰκονομικὴ ἄνεσις δὲν ἀποτελεῖ πάντοτε εύνοϊκὸν δρον σπουδῶν. 'Αντιθέτως πολλάκις ἐπιδρᾷ δυσμενῶς ἐπ' αὐτῶν. Συνήθως οἱ οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητοι φοιτηταὶ, ἔχοντες ὑπ' ὅψει δτι διαθέτουν μακρὸν χρόνον, χαλαρώνουν τὰς προσπαθείας των, ζοῦν μὲ πολλὴν νωχέλειαν, τόσην ὥστε νὰ ναρκώνωνται ἡ δραστηριότης, ἡ ἀντίληψις καὶ ἡ κρίσις των, νὰ εἶναι δὲ δύσκολον εἰς αὐτοὺς νὰ ἀποτινάξουν τὴν νάρκην των, δταν πλησιάζῃ δ χρόνος τῶν ἔξετάσεων. 'Ο Ἀμερικανὸς μεγαλοεπιχειρηματίας Carnegie δτο τόσον πεπεισμένος περὶ τῆς δυσμενοῦς ἐπιδράσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀνέσεως ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν νέων, δτσε δὲν προσελάμβανεν ὃς ὑπαλλήλους του τὰ τέκνα τῶν συνεταίρων του, ἐπανελάμβανε δὲ συνήθως τὴν ὑπὸ τοῦ τέως Προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτεῶν Ἰακώβου Garfield διατυπωθεῖσαν ἀποψιν, καθ' ἣν ἡ πλουσιωτέρα κληρονομία, τὴν δποῖαν δ νέος δύναται νὰ εῦρῃ κατὰ τὴν γέννησίν του, εἶναι ἡ πενία. "Ἄς μὴ ἀποθαρρύνωνται λοιπὸν οἱ ἔργαζομένοι φοιτηταὶ. Δὲν εἶναι βέβαιον δτι αἱ πιθανότητες τῶν οἰκονομικῶς ἀνεξαρτήτων σπουδαστῶν νὰ ἐπιτύχουν εἰς τὰς ἔξετάσεις των εἶναι πολὺ μεγαλύτεραι. Εἶναι πολὺ πιθανὸν δτι ἡ θέλησις τῶν ἔργαζομένων εἶναι ἰσχυροτέρα, ἡ δὲ δραστηριότης καὶ ἐνεργητικότης αὐτῶν διατηρεῖται ἀμείωτος. Πολλοὶ ἀνδρες παρέδωσαν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα μνημειῶδες ἔργον, καίτοι δὲν διέθετον παρὰ δλίγον χρόνον πρὸς πραγματοποίησιν αὐτοῦ, λαμβανομένου ὑπ' ὅψιν δτι οἱ

άνδρες οιντοι ἡσχολοῦντο κυρίως μὲ τὴν ἐκπλήρωσιν ἄλλων καθηκόντων. Ὁ Ἀγγλος φυσικός, ἀστρονόμος καὶ μαθηματικὸς Ἰσαὰκ Νεύτων, εἰς ἐκ τῶν μεγαλυτέρων σοφῶν τῶν νεωτέρων χρόνων, ἥτο διευθυντής τοῦ Νομισματοκοπείου τοῦ Λονδίνου. Ὁ γνωστὸς Ἀγγλος οἰκονομολόγος Ἰωάννης Stuart Mill ἥτο ὑπάλληλος καὶ ἐν συνεχείᾳ διευθυντής τῆς Ἐταιρείας Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, κατώρθωσεν δῆμος παρὰ ταῦτα νὰ συγγράψῃ, δχι μόνον ἀξιόλογα ἔργα Πολιτικῆς Οἰκονομίας, ἀλλὰ καὶ ἔργα φιλοσοφικῆς καὶ κοινωνιολογικῆς φύσεως. Ἀλλος Ἀγγλος οἰκονομολόγος, δ Δαυίδ Ricardo, ἡσχολεῖτο μὲ χρηματιστηριακὰς ἔργασίας, ἐν συνεχείᾳ ἐγένετο μέλος τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, συγχρόνως δῆμος, διὰ τοῦ κυριωτέρου ἔργου του ὑπὸ τὸν τίτλον Ἄρχαι Πολιτικῆς Οἰκονομίας καὶ Φορολογίας, κατέστη εἰς ἐκ τῶν κυριωτέρων ἐκπροσώπων τῆς Κλασσικῆς Οἰκονομικῆς Σχολῆς. Ἐκ πάντων τούτων συνάγεται, δτι ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀπασχόλησις δὲν ἀποτελεῖ ἀνυπέρβλητον ἐμπόδιον δι' ἐκεῖνον, δ δποῖος ἀγαπᾶ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔργασίαν, φλέγεται δὲ ἀπὸ τὸν πόθον νὰ ἀναδειχθῇ εἰς τὸν στίθιον τῆς εὐγενοῦς ἐπιστημονικῆς ἀμύλης. Τούναντίον ἡ ἐπαγγελματικὴ ἔργασία πολλάκις ἰσχυροποιεῖ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀπασχολουμένου, τὸν προσεγειώνει εἰς τὴν πραγματικότητα ἀλλὰ καὶ τὸν βελτιώνει, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, δτι καθιστᾷ αὐτὸν περισσότερον δραστήριον, συστηματικόν, σταθερόν, ἀποφασισμένον νὰ περατώσῃ πάσῃ θυσίᾳ τὰς σπουδάς του.

Ἐθεωρησα σκόπιμον νὰ ἐπιμείνω ἴδιαιτέρως εἰς τὸ θέμα τοῦ τρόπου μελέτης τῶν μαθημάτων σας καὶ τῆς μεθόδου τῆς ἐπιστημονικῆς σας ἔργασίας, διότι ἡ καλὴ ἐπιστημονική σας κατάρτισις ἀποτελεῖ τὸν σπουδαιότερον λόγον, διὰ τὸν δποῖον οἱ γονεῖς σας καὶ ἡ Πολιτεία ὑποθάλλονται εἰς πάσης φύσεως θυσίας χάριν ὑμῶν. Ἀλλὰ μόνη ἡ ἵκανοποιητικὴ ἐπιστημονικὴ κατάρτισις δὲν ἀρκεῖ. Διότι ἡ ἀποκλειστικὴ ἐνασχόλησίς σας μὲ τὰ μαθήματα καὶ τὰς ἔξετάσεις σας θὰ συντελέσῃ ὅστε νὰ γίνετε μονομερεῖς ἀπὸ ἀπόφωες γνώσεων, νὰ καταστῆτε ἀνθρώποι μὲ στενὴν ἀντίληψιν, σχολαστικοί καὶ ἀντικοινωνικοί. Ὅθεν ἡ δευτέρα παραίνεσις τὴν δποίαν δφεῖλω νὰ διατυπώσω εἶναι ἡ ἔξῆς: Ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν ἐπιστημονικήν σας μόρφωσιν, φροντίσατε νὰ καλλιεργήσετε τὸ πνεῦμα σας, τὸ σῶμά σας καὶ τὴν ψυχήν σας.

Ἡ καλλιέργεια τοῦ πνεύματος εἶναι ἀπαραίτητος, τόσον διὰ τοὺς φοιτητὰς τῆς Σχολῆς μας, δσον καὶ διὰ τοὺς φοιτητὰς δλων τῶν πανεπιστημιακῶν καὶ ἄλλων ἀνωτάτων Σχολῶν τῆς χώρας μας, λόγῳ τῆς ἀνεπαρκείας τῶν γνώσεων τὰς δποίας οιντοι ἀποκομίζουν, ἔξερχόμενοι τῶν ἐλληνικῶν γυμνασίων καὶ τῶν ἄλλων σχολῶν μέσης ἐκπαίδευσεως. Πλὴν τούτου, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν εἰδικήν κατάρτισιν, τὴν δποίαν θὰ ἀποκτήσετε εἰς τὴν Σχολήν, σᾶς χρειάζεται μία γενικωτέρα μόρφωσις, ἡ δποία θὰ σᾶς καταστήσῃ ἵκανον νὰ ἀντιμετωπίσετε ἐπιτυχῶς, δχι μόνον τὰ ζητήματα τὰ περιλαμβανόμενα εἰς

τὰ στενὰ πλαίσια τῆς ἐπαγγελματικῆς σας δράσεως, ἀλλὰ καὶ τὰ γενικότερα προβλήματα τῆς χώρας.

Ἐν πρώτοις ἡ φιλοσοφικὴ παιδεία σᾶς εἶναι ἀπαραίτητος. Ἐν δὲν σᾶς εἶναι εὔκολον νὰ παρακολουθήτε μαθήματα φιλοσοφίας, τὰ δποῖα παραδίδονται εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, μελετήσατε σχετικὰ βιβλία. Ὄπαρχουν ἀρκετὰ καὶ καλὰ συγγράμματα εἰσαγωγῆς εἰς τὴν φιλοσοφίαν, γραμμένα ὑπὸ διατρεπῶν Ἑλλήνων συγγραφέων. Ὄπαρχουν ἐπίσης μεταφράσεις ἔνων συγγραμμάτων. Ἡ ἀνάγνωσίς των θὰ σᾶς εἶναι εὐχάριστος, ἐπὶ πλέον θὰ διευρύνῃ τοὺς δρᾶσοντάς σας, θὰ σᾶς καταστήσῃ περισσότερον πνευματικοὺς ἀνθρώπους. Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν φιλοσοφίαν, ἡ ιστορία, ἡ λογοτεχνία, ἡ ψυχολογία, ἡ κοινωνιολογία θὰ πρέπει νὰ προσελκύσουν τὸ ἐνδιαφέρον σας. Προσπαθήσατε κατὰ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν σας νὰ καταποιηθῆτε ἐπὶ τῶν παγκοσμίων καὶ τῶν Ἑλληνικῶν κοινωνικῶν προβλημάτων. Αἱ κοινωνικαὶ ἐπιστῆμαι δὲν ἔχουν θεοῖς τὴν ἀκρίβειαν ἀπὸ τὴν δποίαν χαρακτηρίζονται αἱ θετικαὶ ἐπιστῆμαι. Δὲν εἶναι δμως δλιγώτερον ἐνδιαφέρουσαι.

Ἐκτὸς τῆς καλλιεργείας τοῦ πνεύματος, μεριμνήσατε καὶ διὰ τὴν καλλιεργείαν τῆς ψυχῆς σας. «Πᾶσα ἐπιστήμη χωρίζομένη δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς πανουργία, οὐ σοφία φαίνεται» ἔλεγεν δ Πλάτων. Ἀγαπήσατε τὸ δρᾶσιν, ἐμπνευσθῆτε ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ ἴδεωδη, τὰ δποῖα διεκήρυξαν οἱ πρόγονοι μας. Ἀπὸ τῆς ἄλλης πλευρᾶς, ἐνστερνισθῆτε τὰ διδάγματα τῆς ἀγάπης, τῆς πραότητος, τῆς προστηνέας, τῆς σεμνότητος, τὰ δποῖα ἀποτελοῦν τὴν πεμπτουσίαν τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας. Εἰσθε οἱ μέλλοντες ἥγεται τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Σεῖς θὰ τὸν δδηγήσετε διὰ μέσου τῶν δυσχερειῶν, ἀπὸ τὰς δποίας οὗτος δοκιμάζεται ἀπὸ αἰώνων, εἰς μίαν κατάστασιν ἀνταξίαν τῆς μακρᾶς ιστορίας του καὶ τῶν μακραιώνων πόθων του, εἰς μίαν κατάστασιν ἀνταξίαν τοῦ ἐλληνισμοῦ. Ἡ χρηστότης τοῦ ἥθους, ἡ καλωσύνη, ἡ ἀντικειμενικότης, τὸ θάρρος τῆς γνώμης, ἡ εἰλικρίνεια εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα, τὰ δποῖα πρέπει νὰ σᾶς κοσμοῦν, διὰ νὰ ἀνταποκριθῆτε εἰς τὰς ἀξιώσεις τοῦ οὐλοῦ σας ὃς μελῶν μᾶς ἥγετιδος τάξεως, ἀνταξίας τῆς ἀποστολῆς της. Φροντίσατε νὰ μιμηθῆτε δ, τι καλὸν ὑπάρχει εἰς τὸν χαρακτῆρα ἡμῶν τῶν πρεσβύτερων, λημονήσατε τὰ ἔλαττώματά μας, προσπαθήσατε νὰ γίνετε καλύτεροί μας. Μόνον διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θὰ δικαιώσετε τὰς ἐλπίδας, τὰς δποίας τὸ «Ἐθνος στηρίζει εἰς σᾶς, τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν νέαν, τὴν ἐλπιδοφόρον, τὴν χρυσῆν γενεάν.

Ἄλλὰ «νοῦς ὑγιῆς ἐν σώματι ὑγιεῖ». Μόνον νέοι ὑγιεῖς δύνανται νὰ γίνουν φρεεῖς ἀγνῶν ἰδανικῶν. Ἐξ ἄλλου ἡ καλὴ ὑγεία εἶναι προϋπόθεσις τῆς εὐδοκιμήσεως, τόσον εἰς τὰς σπουδάς σας, δσον καὶ εἰς τὴν ἐπαγγελματικήν σας σταδιοδρομίαν. Μή ἀδιαφορεῖτε λοιπὸν διὰ τὴν κατάστασιν τῆς ὑγείας σας. Πρὸς περιφρούρησίν της εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ὑγιεινὴ τροφή, δ

ἐπαρκής ὥπνος, ἡ συχνὴ ἀσκησις καὶ ἡ καθημερινὴ ἐπαφὴ μὲ τὸν καθαρὸν ἀέρα καὶ τὸν ἥλιον. Ἡ Σχολὴ σᾶς παρέχει τὴν δυνατότητα τῆς σωματικῆς ἀσκήσεως, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν εἰδικευμένων ἐπιστημόνων. Ἐπωφεληθῆτε τῆς εὐκαιρίας. Ἐκ παραλλήλου, ἐπιδιώκετε τοὺς μακρυνούς περιπάτους, τὰς ἐκδρομάς, τὰ σπόρο. Ὄταν εἰσθε κουρασμένοι ἀπὸ τὴν ἐντατικὴν ἐργασίαν, διὰ νὰ ἀναπαυθῆτε μὴ ἐπισκέπτεσθε καφενεῖα ἢ ἄλλους κλειστοὺς χώρους, τῶν δποίων ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι μολυσμένη ἀπὸ καπνούς καὶ ἀναθυμιάσεις. Μόνον δ περίπατος καὶ δ καθαρὸς ἀήρ θὰ σᾶς ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὸν κάματον, θὰ συντελέσουν ὅστε νὰ ἀνανεωθοῦν αἱ ψυχικαὶ καὶ πνευματικαὶ σας δυνάμεις. Ἡ σκέψις σας θὰ γίνῃ καὶ πάλιν διαυγής, θὰ ἀντιμετωπίσετε μὲ νηφαλιότητα καὶ ἡρεμίαν τὰ προβλήματα ποὺ σᾶς ἀπασχολοῦν, θὰ δώσετε εἰς αὐτὰ τὴν πρέπουσαν λύσιν. Ὁ καθαρὸς ἀήρ καὶ δ περίπατος, ἐπιταχύνοντες τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος, εἶναι πολύτιμοι συμπαραστάται μας εἰς πᾶσαν διανοητικὴν προσπάθειάν μας.

Ἄγαπητοί μου φοιτηταί καὶ φοιτήτριαι,

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων θὰ ἥδύνατο νὰ συναχθῇ, διτ δύο εἶναι αἱ βασικαὶ παραινέσεις, τὰς δποίας διατυπώνω: πρῶτον, ἐργασθῆτε μὲ ζῆλον καὶ ἀφοσίωσιν διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν σας κατάρτισιν καὶ δεύτερον, φροντίσατε νὰ καλλιεργήσετε τὸ πνεῦμα, τὴν ψυχήν καὶ τὸ σῶμα σας, διὰ νὰ γίνετε ἀλοκληρωμένοι ἄνθρωποι, δπως σᾶς θέλει ἡ Ἑλληνικὴ Κοινωνία.

Εἶναι ἐνδεχόμενον διτ πολλοὶ φοιτηταί, ἐνθουσιασμένοι μὲ τὴν νέαν ζωὴν των, τόσον διαφορετικὴν ἀπὸ τὴν μαθητικὴν ζωὴν, μὴ ἔχοντες ἐπίγνωσιν πόσον πολύτιμος εἶναι δ χρόνος, θὰ παρασυρθοῦν εἰς τὸν δρόμον τῆς νωχελείας καὶ τῆς ἀδρανείας, θὰ προτιμήσουν τὸν εὔκολον βίον τοῦ καφενείου καὶ τοῦ κινηματογράφου διασκεδάσεις. Ἐλπίζω δμως διτ οἱ πλεῖστοι ἔξι ὑμῶν θὰ συμμορφωθοῦν πρὸς τὰς παραινέσεις μους καὶ θὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον τῆς ἀμέσου καὶ δλοιψύχου ἀφοσιώσεως εἰς τὸ καθῆκον. Ὁ δρόμος αὐτὸς εἶναι ἵσως τραχύς, νὰ εἰσθε δμως ἀπολύτως βέβαιοι διτ θὰ σᾶς δδηγήσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν καὶ εἰς τὴν εύτυχίαν.

Καὶ τώρα σᾶς προσκαλῶ νὰ δώσετε τὸν δρόμον τοῦ φοιτητοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ μὲ βεβαιώσετε διὰ χειραψίας, διτ θὰ πράξετε τὸ καθῆκόν σας ἔναντι τοῦ ἁντοῦ σας, ἔναντι τῶν γονέων σας, ἔναντι τῆς Σχολῆς, ἔναντι τῆς Πολιτείας καὶ ἔναντι τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας.